

РЕШЕНИЕ

№ 723

гр. София, 18.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 6-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на втори ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иван Иванов

Членове: Зорница Хайдукова
Валентин Бойкинов

при участието на секретаря Ива Андр. Иванова
като разгледа докладваното от Валентин Бойкинов Въззивно търговско дело
№ 20221001000781 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение № 729 от 16.06.2022г., постановено по търг. дело № 2512/2021 г., Софийски градски съд, ТО, 16с-в, е осъден ЗД „Бул Инс“ АД да заплати на „Лев Инс“ АД на основание чл.55, ал.1, предложение първо от ЗЗД сумата от 32 000 лева, представляваща извършено по изпълнително дело № 20168510404155 на ЧСИ М. П. плащане на погасена от солидарния длъжник „ДЗИ Общо застраховане“ ЕАД главница в размер на 40 000 лева, ведно със законната лихва върху нея, считано от предявяването на исковата молба – 24.11.2021г. до окончателното ѝ погасяване, както и на основание чл.78, ал.1, вр. с ал.8 ГПК сумата 1730 лева, представляваща разноски по производството.

Срещу така постановеното решение е подадена въззивна жалба от ЗД „Бул Инс“ АД, с която се обжалва първоинстанционното решение като недопустимо, а при условията на евентуалност като неправилно с искане да бъде обезсилено, а ако въззивният съд приеме да е допустимо, да го отмени като неправилно и вместо него да бъде постановено друго решение, с което предявеният иск с правно основание чл.55, ал.1, предложение първо от ЗЗД да бъде отхвърлен като неоснователен.

Твърди се, че обжалваното решение е недопустимо, тъй като предявеният осъдителен иск за сумата от 32 000 лева е недопустим, доколкото досежно повдигнатия от ищеца правен спор за дължимостта на сумата от 32 000 лева от ищеца на ответника е налице влязло в сила решение, по което има формирана сила на пресъдено нещо, която в нарушение на

съдопроизводствените правила не е била зачетена от първоинстанционния съд. В исковата молба са изложени фактически твърдения, че ответникът е получил от него плащане на сумата от 64 000 лева въз основа на изпълнителен лист, издаден въз основа на влязлото в сила Решение № 1657/15.10.2015г. на СГС, ТО, 20с-в, постановено по т.д.№ 3907/2014г., с което ответникът по това дело и ищец в настоящото производство е осъден да заплати на ЗД“Бул Инс“АД сумата от 64 000 лева на основание чл. 213, ал.1 от КЗ/отм./ Твърди се, че това решение се ползва със сила на пресъдено нещо, която установявала безспорно в отношенията между страните, че ответникът „Лев Инс“АД дължи на ищеца ЗД“Бул Инс“АД сумата от 64 000 лева, като след влизане в сила на решението спорът за дължимостта на сумата от 64 000 лева е вече непререшаем. Сочи се, че обжалваното решение е постановено при наличието на абсолютна процесуална пречка- формирана сила на пресъдено нещо относно дължимостта на тази сума и на това основание искането към съда е първоинстанционното решение да бъде обезсилено като недопустимо.

При условията на евентуалност, ако въззивният съд счете решението за допустимо, се поддържа и неправилност на решението на СГС. Твърди се, че ищецът в настоящото производство е уведомен от солидарния съдлъжник „ДЗИ Общо застраховане“ЕАД с молба с изх.№ 92-5871/01.08.2016г., получена от ищеца на 02.08.2016г. за извършеното втори път плащане на регресно обезщетение в размер на 62 119,47 лева. Тази сума е била присъдена в полза на ЗД“Бул Инс“АД с решение № 233/05.02.2016г. по т.д.№ 3663/2015г. на САС, 9с-в, по което ищецът е участвал като подпомагаща страна на ДЗИ „Общо застраховане“ЕАД и е могъл своевременно да възрази против претендираното за втори път плащане, следователно и възражението като непредявено в съответните процесуални срокове следва да се счита за преклудирано.

На следващо място се поддържа, че неправилно и в нарушение на съдопроизводствените правила първоинстанционният съд не е обсъдил възражението за погасителна давност на ответника по изложените в писмения му отговор съображения. Твърди се, че за изпълнението на задължението от страна на единия солидарен длъжник „ДЗИ Общо застраховане“ЕАД ищецът е узнал на 02.08.2016г. с получаването на поканата за плащане на половината от заплатената от „ДЗИ Общо застраховане“ЕАД на ЗД“Бул Инс“АД сума по регресното обезщетение и от този момент според жалбоподателя следва да се изчислява срока на пет годишната давност, който към момента на предявяването на исковата молба в съда- 26.11.2021г. следва да се счита, че е изтекъл.

Извършена е размяна на книгата съгласно изискванията на чл.263, ал.1 ГПК, като по делото въззиваемата страна ЗК“Лев Инс“АД е изразила становище за неоснователността на въззивната жалба.

Софийски апелативен съд, намира, че въззивната жалба като подадена в законоустановения срок и срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт, е процесуално допустима. След като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, съобразно изискванията на чл.235 от ГПК във вр. с чл.269 от ГПК, приема за установено следното от фактическа и правна страна :

Въззивната жалба е процесуално допустима – същата е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК, изхожда от легитимирана страна, имаща право и интерес от обжалване, насочена е срещу валиден и допустим съдебен акт, подлежащ на обжалване.

Производството пред първостепенния съд е образувано по искова молба на ЗК“Лев Инс“АД, с която се иска осъждането на ответника ЗД“Бул Инс“АД на основание чл.55, ал.1, предложение първо от ЗЗД да заплати сумата 32 000 лева, представляваща недължимо получено регресно плащане на застрахователно обезщетение.

В обстоятелствената част на исковата молба и уточненията към нея са изложени фактически твърдения ищецът да е осъден с влязло в сила съдебно решение да заплати на ответника сумата 64 000 лева – главница, което задължение изпълнил в рамките на изпълнително дело № 20168510404155 по описа на ЧСИ М.П., но това задължение се дължало солидарно от ищеца и третото лице „ДЗИ Общо застраховане“АД, което също престирило цялата сума на ответника, поради което се претендира връщането на ½ от платената главница от кредитора, който разполага с изпълнителен титул и срещу двамата солидарни длъжници. Твърди, че ответникът предявил самостоятелни претенции както срещу ищеца, така и срещу неговия солидарен длъжник за заплащане на едно и също обезщетение и по пътя на суброгацията в две производства получил два пъти дължимата сума на едно и също основание, като с това се е обогатил без основание за сметка на ЗК „Лев Инс“ АД, поради което следвало да му върне недължимо платената част от обезщетението, която ищецът счита, че представлява ½ от сумата 64 000 лева.

В отговора на исковата молба ответникът ЗД“Бул Инс“АД е оспорил процесуалната допустимост на иска, тъй като според него дължимостта на сумата 64 000 лева от ищеца „Лев Инс“АД е била установена с влязло на 30.08.2016 г. в сила съдебно решение. Същевременно срещу солидарния длъжник „ДЗИ Общо застраховане“ ЕАД също било постановено съдебно решение в производството по търг. дело № 9193/2012 г. по описа на СГС, след частичната му отмяна от САС, в което производство ищецът участвал като трето лице помагач, а за извършеното от „ДЗИ Общо застраховане“ ЕАД плащане на присъденото обезщетение ЗК „Лев Инс“ АД било уведомено на 02.08.2016 г. – преди влизане в сила на решение № 1657/15.10.2015 г. по търг.дело № 3907/2014 г. на СГС, VI-20 състав, съответно е било възможно да релевира възражение за извършено погасително плащане. Такова обаче ЗК „Лев Инс“ АД не обективирало.

По същество оспорва иска с довод, че заплатената сума в размер на 64 000 лева е присъдена с влязло в сила съдебно решение, което съставлява основание за получаването ѝ, а ищецът не е упражнил своевременно възражение за извършено от солидарния му длъжник на 29.02.2016 г. плащане, което му било известно преди формиране на силата на пресъдено нещо, поради което и същото към настоящия момент вече било преклудирано. Позовава се и на изтекла погасителна давност, считано от датата на която е уведомен от другия солидарен длъжник „ДЗИ Общо застраховане“АД, която е 02.08.2016г.

За установено от фактическа страна, настоящият състав намира следното:

Между страните не се спори, а и от представените по делото писмени доказателства се установява, че на 14.06.2009г. е възникнало пътнотранспортно произшествие между л.а. „БМВ 318 И“ с рег.№ ********* със сключена полица по застраховка „гражданска отговорност“ с № 223099408969, валидна от 17.03.2009г. до 16.03.2010г., издадена от ищеца „ЗК Лев Инс“ АД и застраховка „гражданска отговорност“ с № 065090308016, валидна от 20.05.2009г. до 19.05.2010г., издадена от „ДЗИ Общо застраховане“ АД и л.а. „Мерцедес“ с рег.№ *********, водачът на който е притежавал валидна към датата на събитието имуществена застраховка „Автокаска“ при ЗД „Бул Инс“ АД.

Не се спори, а и се установява от представения по делото и приет като доказателство протокол за установяване на ПТП № 1230010, че вината за настъпилото ПТП е била на водача на лекия автомобил БМВ, с рег.№ *********, който поради движение с несъобразена скорост е навлязъл в платното за насрещното движение и е ударил правомерно движещия се л.а. „Мерцедес“ с рег. № *********.

Не се спори между страните, а и се установява, че за нанесените вреди в ЗД „Бул Инс“ АД е била заведена ликвидационна щета под номер 09010005949/2009г. при която на собственика на увредения автомобил е било изплатено застрахователно обезщетение по сключения застрахователен договор в размер на сумата от 64 000 лева.

Не се спори, а и се установява, че след като ЗД „Бул Инс“ АД се е суброгирано в правата на увреденото лице е предявило регресна претенция по исков ред срещу „ЗК Лев Инс“ АД, по която е било образувано т.д.№ 3907/2014г. на СГС, ТО, 20с-в. По това дело е постановено влязло в сила решение, с което ищцовото дружество е осъдено да заплати на ЗД „Бул Инс“ АД сумата от 64 000 лева, представляваща стойността на изплатеното застрахователно обезщетение по щета № 09010005949/2009г.

Не се спори, а и се установява, че по повод образуваното изпълнително дело № 20168510404155 на ЧСИ М. П., на 24.11.2016г. „ЗК Лев Инс“ АД е изплатило на ЗД „Бул Инс“ АД сума в размер на 62 027,66 лева и сума в размер на 33 113,89 лева на 25.11.2016г. представляващи сумите за главница, лихви и разноски по воденото производство.

Не е спорно между страните, че по т.д.№ 3663/2015г. на САС, 9с-в е постановено влязло в сила решение, по силата на което „ДЗИ Общо застраховане“ АД, като застраховател по гражданската отговорност на водача на лекия автомобил БМВ, с рег.№ ********* е осъдено да заплати в полза на ищеца ЗД „Бул Инс“ АД сумата в размер на 62 119,47 лева, представляваща застрахователно обезщетение за пътнотранспортното произшествие настъпило на 14.06.2009г., за което е съставен протокола за установяване на ПТП с номер № 1230010.

Не е спорно между страните, че решението по т.д.№ 3663/2015г. на САС, 9с-в е постановено при участието на „ЗК Лев Инс“ АД като трето лице помагач на страната на „ДЗИ Общо застраховане“ АД.

Между страните не се спори, а и от представеното по делото и прието като доказателство Решение № 260106/10.02.2022г. по търг.дело № 2203/2020г. на СГС, ТО, 19с-

в, че „ЗК Лев Инс“ АД е осъдено да заплати на „ДЗИ Общо застраховане“ ЕАД по предявения иск с правно основание чл. 127, ал.2 ЗЗД, във вр. с § 24 от ПЗР на КЗ, в сила от 01.01.2016г. сумата в размер на 31 059,73 лева, ведно със законната лихва за забава за периода от 13.11.2020г. /датата на предявяване на исковата молба в регистратурата на съда/ до окончателното ѝ изплащане, представляваща ½ от заплатената от ищеца, в качеството му на застраховател по задължителната застраховка „гражданска отговорност“ на автомобилистите на лек автомобил „БМВ 318 И“, с рег.№ *****, в полза на ЗД“Бул Инс“ АД- застраховател по имуществена застраховка „Автокасco“ по полица № А080922204401849128, във връзка със застрахователно събитие, настъпило на 14.06.2009г., сума по регресно вземане, въз основа на влязло в сила съдебно решение № 233/05.02.2016г., постановено по в.т.д.№ 3663/2015г. на САС, ТО,9с-в, както и е осъден да заплати разноските по делото в размер на 1542,39 лева.

Не е спорно, а и видно от съдържанието на съдебния акт, че с платежно нареждане от 29.02.2016г. „ДЗИ Общо застраховане“ ЕАД е заплатил на ЗД“Бул Инс“ АД сума в размер на 62 119,47 лева, с посочено основание по т.д.№ 3663/2015г. на САС,9с-в.

Установява се също така, че с молба изх.№ 92-5871/01.08.2016г. „ДЗИ-Общо застраховане“ ЕАД е уведомило ЗК“Лев Инс“ АД за изплащане на 29.02.2016г. на присъдената сума в полза на ЗД“Бул Инс“ АД, като е направено искане в 15 дневен срок от получаване на писмото ЗК“Лев Инс“ АД да преведе сумата 31 059,73 лева по сметка на „ДЗИ Общо застраховане“ ЕАД представляваща половината от изплатената сума на ЗД“Бул Инс“ АД. Това писмо е получено на 02.08.2016г. от ответното дружество с товарителница ЕВВ012212838ВГ.

При така установената фактическа обстановка и с оглед правомощията си по чл. 269 от ГПК, настоящият съдебен състав намира от правна страна следното:

Обжалваното решение е правилно, като въззивният съд споделя изцяло мотивите на обжалваното решение, поради което и на осн. чл.272 ГПК препраща към мотивите на СГС. Наведените във въззивната жалба доводи и възражения повтарят част от същите аргументи, които вече са били изтъкнати в производството пред първостепенния съд, на които в обжалваното решение е даден подробен отговор. Независимо от това следва да се добави и следното:

С нормата на чл. 484 от действащия понастоящем Кодекс за застраховането в сила от 1.01.2016 г. е установена несъществува дотогава забрана застраховател да сключва задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите при наличието на друга такава за едно и също моторно превозно средство, ако застрахователните периоди на двете застраховки изцяло или частично съвпадат. В нормата на § 24 от п.з.р. на КЗ е предвидена солидарна отговорност за изплащане на обезщетението на застрахователите по заварени до влизането в сила на чл. 484 случаи на повече от една действаща, както и изтекла задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, по която са възникнали застрахователни събития, пред увредените лица и застрахования в случаите, когато последният е платил на увредените лица. Със същата преходна разпоредба са

регламентирани вътрешните отношения между застрахователите- страни по съответните договори, като аналогично на общата уредба, съдържаща се в чл. 127, ал. 1 от ЗЗД е прието, че те отговарят помежду си поравно. Съгласно чл. 127, ал. 2 от ЗЗД, всеки солидарен длъжник, който е изпълнил повече от своята част, има иск срещу останалите съдлъжници за разликата. Съгласно чл. 123, ал. 1 ЗЗД изпълнението от страна на един солидарен длъжник освобождава всички останали съдлъжници. Предмет на предявения по делото иск е за осъждане на застрахователя по имуществената застраховка, който се е суброгирал в правата на увредения от ПТП водач, да възстанови на ищеца като застраховател по гражданската отговорност на виновния водач полученото повече от дължимото поради това, че се е удовлетворил за цялото едновременно и от двамата застрахователи по гражданска отговорност като солидарни длъжници.

В разглеждания случай, по делото е безспорно установено, че към датата на настъпване на процесното пътно-транспортно произшествие – на 14.06.2009г. по отношение на лек автомобил "БМВ 318 И", с рег. № *****, са били налице два договора за задължителна застраховка "Гражданска отговорност", по полици сключени с ищеца ЗК "Лев Инс" АД и третото за спора лице „ДЗИ Общо застраховане“ АД, каквато възможност към този момент законодателят е допускал.

Не е налице спор между страните, а и се установява от обсъдените по-горе писмени доказателства, че в рамките на съдебно производство, иницирано от ЗД "Бул Инс" АД срещу „ДЗИ Общо застраховане“ АД и при участието на ЗК "Лев Инс" АД като трето лице помагач на страната на ответника, последният в качеството му на застраховател по гражданската отговорност на причинилия произшествието лек автомобил БМВ, е осъден да заплати в полза на ЗД „Бул Инс“ АД , обезщетение по чл. 213 КЗ (отм.) във връзка със застрахователното събитие от 14.06.2009 г., обезщетение за забава и разноски в общ размер на сумата от 62 119,47 лева. Няма спор също така между страните и относно факта, че на 29.02.2016г. тази сума е била изплатена изцяло от „ДЗИ Общо застраховане“ АД на ЗД "Бул Инс" АД.

Не е спорно също така между страните, а и се установява от обсъдените по-горе в решението писмени доказателства, че срещу ищеца по настоящото дело ЗД „Бул Инс“ АД също е предявило искова претенция, по която с влязло в сила Решение по т.д. № 3907/1014г. на СГС, ТО, 20с-в ЗК "Лев Инс" АД е осъдено да заплати също сумата от 64 000 лева, представляваща стойността на изплатеното застрахователно обезщетение от ЗД „Бул Инс“ АД като застраховател по имуществената отговорност каско за вредите причинени на застрахованото имущество вследствие на ПТП-то претърпяно на 14.06.2009г. Няма спор също така, а и се установява, че тази сума е била изцяло изплатена от ищеца на 25.11.2016г., представляваща сумите за главница, лихви и разноски по воденото дело.

Съгласно чл. 122 ЗЗД кредиторът може да иска изпълнение на цялото задължение от когото и да е от длъжниците, като предявяването на иск срещу един солидарен длъжник не засяга правата на кредитора спрямо останалите съдлъжници. В случая двамата застрахователи по задължителна застраховка гражданска отговорност отговарят солидарно

пред встъпилия в правата на увредения кредитор застраховател по имуществено застраховане ЗД“Бул Инс“АД, поради което той е имал право да претендира изпълнение от всеки от тях и едновременно от двамата, но не е имал право да получи повече от дължимото, т.е само сумата съответстваща на изплатеното от него на увредения застрахователно обезщетение в размер на 64 000 лева, само до който размер се е суброгирал в правата му. Той не може да претендира от солидарните длъжници повече от заплатеното от него, като в противен случай ще е налице неоснователно разместване на имуществени блага, възможност която законодателят изрично запрещава- всеки, който е получил нещо без основание или с оглед на неосъществено или отпаднало основание, е длъжен да го върне/чл.55, ал.1 ЗЗД/.

Неоснователни са възраженията на въззивника за недопустимост на първоинстанционното решение, позовавайки се на формираната СПН по влязлото в сила Решение № 1657/15.10.2015г. на СГС, ТО, 20с-в, постановено по т.д.№ 3907/2014г., с което ответникът по това дело и ищец в настоящото производство е осъден да заплати на ЗД“Бул Инс“АД сумата от 64 000 лева на основание чл. 213, ал.1 от КЗ/отм./Отговорността на настоящия ищец по това дело е ангажирана в качеството му на застраховател по гражданската отговорност на виновния водач, като исковата претенция е заведена срещу него на това основание тъй като по силата на чл.122, ал.1 ЗЗД кредиторът може да иска изпълнение на цялото задължение от когото и да е от длъжниците и в този случай той е насочил претенцията си срещу единия от застрахователите по „гражданска отговорност“ ЗК„Лев Инс“АД, като съгл. цитираният вече чл. 127, ал.1 ЗЗД това което е платено от единия следва да се понесе от останалите по равно. С цитираното решение е формирана сила на пресъдено нещо единствено по отношение противоправния характер на деянието, отговорността на застрахователя и какъв е нейният обем и само до това се простират обективните предели на силата на пресъдено нещо. Настоящото дело е с малко по-различен предмет тъй като се претендира възстановяване на двойно плащане при начална липса на основание, поради което и силата на пресъдено нещо по предходното дело му е непротивопоставима.

Неоснователни са и възраженията на ищеца за неправилност на решението поради това, че първоинстанционният съд не е зачел силата на присъдено нещо по Решение № 260106/10.02.2022г. по търг. дело № 2203/2020г. на СГС, ТО, 19с-в. Съдът разглеждащ настоящия правен спор не е обвързан от констатациите на съда в мотивите на това съдебно решение, че правата на ищеца да възрази против двойния характер на претендираното срещу него плащане били преклудирани в производството по т.д.№ 3907/2014г. на СГС, ТО, 20с-в. Както вече се посочи предметът на двете търговски дела не е идентичен и по т.д.№ 3907/2014г. ищецът по настоящото дело не е могъл да възрази, че срещу него се търси цялата сума, а не само половината, тъй като последното важи само в отношенията между самите солидарни длъжници, но по отношение на кредитора солидарният длъжник отговоря за изпълнението на цялото задължение и в процеса срещу него той не може да възразява, че кредиторът е насочил иска си единствено срещу него, а не срещу останалите съдлъжници.

Отделно от това към момента на водене на процеса срещу него той не е и могъл да знае, че отговорността му за цялото вземане е била погасена, тъй като все още не е имало плащане на цялото задължение от страна на другия солидарно отговорен длъжник, чието плащане е станало значително по-късно във времето.

Неоснователно е и възражението за изтекла погасителна давност. Ищецът е извършил плащането на исковата сума на 25.11.2016г., в хода на проведеното срещу него принудително изпълнение по изп. дело № 201686510404155 на ЧСИ М. П. и от този момент той има правото да иска възстановяване на заплатената от него при начална липса на основание сума, в съответствие с правилото на чл. 114, ал.1 ЗЗД тъй като от този момент вземането му за възстановяване от ответника на неоснователно полученото от него за втори път плащане на застрахователно обезщетение е станало изискуемо. Както се установява исковата молба е подадена по пощата с пощенско клеймо от 24.11.2021г. непосредствено преди изтичането на 25.11.2021г. на петгодишния давностен срок по чл. 110 ЗЗД, поради което и този довод на въззивника за неправилност на решението и за необоснованост в изводите на съда остана недоказано.

Предвид изложеното и поради съвпадането на крайните изводи на въззивния съд с тези на първоинстанционния съд по отношение на въззивната жалба, същата следва да бъде оставена без уважение, като неоснователна, а обжалваното с нея решение- потвърдено, като правилно и законосъобразно.

На осн. Чл.78, ал.8 ГПК и с оглед на направеното искане въззивникът следва да бъде осъден да заплати на въззиваемия направените от него съдебно-деловодни разноски в размер на сумата от 450 лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

По изложените съображения Софийският апелативен съд, търговско отделение, шести състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 729 от 16.06.2022г., постановено по търг. дело № 2512/2021 г., Софийски градски съд, ТО, 16с-в, е осъден ЗД „Бул Инс“ АД да заплати на „Лев Инс“ АД на основание чл.55, ал.1, предложение първо от ЗЗД сумата от 32 000 лева, представляваща извършено по изпълнително дело № 20168510404155 на ЧСИ М. П. плащане на погасена от солидарния длъжник „ДЗИ Общо застраховане“ ЕАД главница в размер на 40 000 лева, ведно със законната лихва върху нея, считано от предявяването на исковата молба – 24.11.2021г. до окончателното ѝ погасяване, както и на основание чл.78, ал.1, вр. с ал.8 ГПК сумата 1730 лева, представляваща разноски по производството.

ОСЪЖДА ЗД „Бул Инс“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление гр.София, бул.“Джеймс Баучер“ №87 да заплати на ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление гр.София, бул.“Симеоновско шосе“ №67А на осн. чл.78,

ал.8 ГПК сумата 4500 лева, представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд на Република България в едномесечен срок от съобщението за изготвянето му при условията на чл. 280, ал. 1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____